

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciškaška ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo urednistvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmerice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po: pust. — Za odgovor je priložiti znakom.

Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljeno

Vse leto . . . K 18.— Četrt leta . . . K 4.50
Pol leta . . . K 9.— En mesec . . . K 1.50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1.20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20.— Četrt leta . . . K 5.—
Pol leta . . . K 10.— En mesec . . . K 1.70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naročba se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez oziroma, kar je na vpsilje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Slovenska zmaga.

Slovenska napredna javnost praznuje te dni svoj veliki praznik. Slovensko Sokolstvo je po svojem članu Vidmarju zadobilo prvenstvo v slovenskem Sokolstvu in zavzelo mesto, ki smo s pravico nanj ponosni.

A ta zmaga slovenskega Sokola ni zmagoslavje le slovenskega Sokolstva, slovenske napredne javnosti to je zmaga slovenskega naroda. Slovensko sokolstvo je takorekoč edina organizacija, ki nosi pred svetovno sodišče ime slovenskega naroda, ki mu pripori zmage in imena pred vsem svetom.

A sokolska zmaga v Pragi ima velik pomen tudi za naše domače razmere, ker ona dokazuje, da je boj proti taki organizaciji, kakor je ravno sokolstvo nemogoč, ker ta organizacija stoji na načelnem temelju, ima pod seboj gotove cilje, ki jih doseže gotovo, četudi v najhujšem boju. Slovensko sokolstvo postaja eden najodločnejših faktorjev v slovenskem prosvetnem delu.

S sokolsko idejo se širi narodnostna in napredna ideja v najširše kroge, sokolska ideja druži vse stanovne v krepko vez, ki je ne more raztrgati tudi najsilnejši odpor.

Nasprotniki slovenstva in napredne ideje poznajo dobro to idejo in misel, ki jo ima vršiti sokolstvo v narodu, zato ta boj, zato ta nasprotstva.

A odpor rodi protiodpor, in ravno tu je pokazalo slovensko sokolstvo svojo popolno pravico do obstanka, uveljavilo pa tudi dejstvo, da je sokolstvo najvažnejši faktor v našem narodnem delu.

V vseh slovenskih obmejnih krajih obstoje ali se snujejo sokolska društva, ki imajo namen buditi narodno zavest, braniti narodno posest. Delavno in samozavestno sokolstvo doseže s svojim delom povsod največje uspehe, ono druži mladino, ki jo vzgaja za narodno delo. In ta mladina, ki bi mogoče zašla na protinarodna pota in se odtujila svojemu rodu je ponosna, da je član organizacije, ki si je priborila ime pod vsem kulturnim svetom. Zato pa vodijo naši narodni nasprotniki tako oster boj proti sokolstvu, v njem vidijo in to s pravico svojega najnevarnejšega sovražnika.

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalje.)

Izračunal sem, da se premaknem pri takem tempu zapreženih volov vsako uro za kaki dve milj. Po dveh urah — mes amis, po dveh urah, ki sem jih prebil s skrčenimi udi, dušec se in napol zastrpljen od škodljivih plinov — je moralo torej ležati odprto ozemlje za nami; bili smo potentakem na robu gozda in ob znožju hriba. Zdal sem začel tuhtati, kako naj pridem iz soda. Misli sem bil že na razne načine in sem jih ravno tehtal drugega proti drugemu, ko se je rešilo to vprašanje samo od sebe na zelo preprost, a tudi nepričakovan način.

Kolesnica se je mahoma ustavila; zaslišal sem več odurnih glasov. »Kje, kje?« je zaklical nekdo. »Na vaši kolesnici.« je odgovoril drugi. »Kdo pa?« krične tretji. »Francoski oficir; spoznal sem ga po čepici in po škornjih.« Vsa družba je rjula od grohota. »Gledal sem v krčmi skozi okno in sem ga videl ravno, ko je skočil v sod, naglo kakor bikoborec v Sevilli, kadar mu je bik za petami.« V katerega pa? »V tegale,« odgovorili dedec, in res udari s pestjo na tisti kraj, kjer je bila moja glava.

Quelle situation, messieurs, za moža mojega stanu! Še danes, po štiridesetih letih, moram zardeti, ko se spominim. Zaprt kakor ptica v cletki sem moral poslušati surovi grohot teh iriovin in misliti zraven tega, da moja misija ni samo sramotno, nego celo smešno končana. Blagoslovil bi bil tistega, ki bi bil pognal kroglo izkozi sod in me rešil iz te bede.

ker Sokol oklepa v svojih vrstah zavedne neupogljive delavce na narodnem polju!

Dokaz važne in za Slovenstvo napredne sokolske ideje in misije, pa je tudi boj mednarodnega klerikalizma proti Sokolstvu.

Slovensko sokolstvo so hoteli klerikalci najprej ubiti ali vsaj zaustaviti na poti naprej s časopisnimi napadi, osebnimi očitki! A Sokol se ni brigal na oblajevanje kužeta, stopal je naprej po poti, ki mu jo je začrtala lastna samozavest. Ko ni šlo z napadi so poskusili s protioorganizacijami. Začeli so ustanavljati takozvana orlovska društva, nekeke konkurenčne organizacije. Toda malo je klerikalnih ustanovitev, ki bi se tako ponesrečile, kakor se je ta organizacija. V vsem so kopirali sokolstvo, kopirali uniformo njih organizacijski statut, a vse to delo je bilo le na videz, vilti pa niso mogli svoji organizaciji onega duha, ki polje po žilah slednjega Sokola, klerikalizem ni mogel ti svoji organizaciji podati jasnih ciljev, kakor jih ima sokolstvo in že zategadelj je klerikalna orlovska organizacija mrtvorjeno dete. Primerjati je treba le priredbe Sokolov in Orlov in vidi se ona globoka razlika, ki ni nikdar nadopolnjava, teh ciljev Orli ne dosežejo nikdar, ker nad njih razvitkom leži črna pest klerikalizma, ki jim brani vsak svobodni polet.

Ko ni šlo s temi protioorganizacijami so šli klerikalci na drugo pot, poiskali so si drugi način boja, ki pa je seveda dostojen le naših klerikalcev. Videli so, kako vneto in s kakimi idealnim navdušenjem se oklepa slovenska mladina sokolstva, videli so nevarnost, da sokolska ideja iztrga iz njih oči mladino, ki bo sokolsko organizirana spoznala škodo, ki jo trpi narod vsled premoči klerikalizma! In sedaj je bila njih naloga iztrgati iz sokolskih vrst mladino, zabraniti pot naraščanju v sokolsko telovadnico, ker dobro so vedeli, da se tam ne krepki samo telo, da se vzgaja tam mladina v narodnem duhu! Vedeli so, da sokolstvo v telovadnici ne vrši samo telesne vzgoje, da vrši tudi važno prosvetno nalogo narodne proboje. In kranski delžni šolski svet je prepovedal telovadbo naraščanja, pometal je sokolske organizacije iz šolskih telovadnic, ker je mislil na ta način iztrgati mladino in Sokolstvu odvzeti vsak naraščaj.

In kaj je rodil ta klerikalni boj proti Sokolstvu?

Luksemburg, Turin, Praga! Ta tri mesta so glasni glasniki sokolskega dela, in dokaz odpora proti klerikalizmu. Sokolstvo v svoji protiobranbi ni zašlo na pota klerikalne taktike, ono je šlo svojo pot naprej, delalo je! In v času najhujšega boja v domovini so se vrnili slovenski Sokoli kot zmagovalci iz Luksemburga, Turina in sedaj še iz Prage, z največjim uspehom kar ga je, doseglo sedaj slovensko sokolstvo!

Te zmage slovenskega sokolstva so jasen klic klerikalizmu, da je zastoj njegov boj proti sokolski ideji. Posamezniki res ta boj lahko uniči, ali kaj ako izginjajo raz torišče dela posamezne osebe, ko zaživi ideja in misel sokolstva, ukoreninjena v duši vsakogar, ki čuti narodno!

In nedvomno bodo v zgodovini slovenskega naroda te zmage slovenskega sokolstva neizbrisne! Nikdo ne bo mogel izbrisati globokih sledov, ki so jih začrtale sokolske ideje s svojimi zmagami v slovenski narod!

O ognju se kuje železo, a Slovensko sokolstvo je v boju s klerikalizmom, v boju za

svojo idejo dokazalo svojo moč in zato je vsak boj proti njemu zastoj!

Ko se sedanjih klerikalnih protioorganizacij že nikdo več spominjal ne bo, šlo bo slovensko sokolstvo še vedno naprej, do novih zmag, do svojih ciljev!

Stane Vidmar.

Stane Vidmar, ki si je priboril prvenstvo med slovanskimi Sokoli-telovadci je že v otroških letih vstopil v vrste sokolskega naraščanja. Bilo je za časa II. slovenskega sokolskega zleta v Ljubljani I. 1904, ko je Vidmar telovadil pod vodstvom svojega prvega vaditelja br. Bojana Drenika v vrstah šolskega naraščanja. Mali Vidmar si je pridobil že takrat radi svoje pridnosti in ljubeznivosti simpatije svojih vaditeljev. Kaj naglo je napredoval in postal sam predtelovadeč.

Med Sokoli se je pa čulo imenovati njegovo ime, ko se je udeležil tekme na V. vse-sokolskem zletu v Pragi leta 1907. **Torej ravno pred petimi leti.** Vidmar je dosegel med Slovencev v nižjem oddelku **prvo mesto.** Ta uspeh ga je bodril k nadaljnjemu delu. Napredoval je tako vidno, da ga je uvrstila Slovenska Sokolska Zveza med svoje tekmovalce za mednarodno tekmovalstvo v Luksemburgu I. 1909. Tu je bil Vidmar v veliki meri deležen častnega uspeha, ki si ga je izvojevala slovenska vrsta.

Leta 1911. je bilo pozvano slovensko sokolstvo na težak boj k mednarod. tekmi v Turinu. Tudi te se je Vidmar udeležil. Povzpeli se je na prvo mesto med Slovenci tekmovalci.

Od tedaj je veljal Stane Vidmar za prvega, najboljšega slovenskega telovadca. Branil se je tega nazivanja, češ, »saj me bodo drugi v kratkem prekosili.« A Vidmar je prekosil druge. Doba od 5. do 6. vse-sokolskega zleta pomenja za Vidmarja dobo sijajnih uspehov, a pomenja tudi zanj dobo neutrudne sistematične telesne in duševne samovzgoje, dela brez počitka in brez odmora. In pri tem ni delal le zase, delal je tudi za druge, žrtvoval se je naravnost za druge. Žrtvoval je dneve in dolge večere, žrtvoval ves svoj prosti čas in še več edino Sokolstvu, v katerem je našel svoj največji ideal kot Slovenec, Slovan in kot človek. Saj je pri nas malo sokolskih vaditeljev, ki bi bili tako priljubljeni kakor je »Stane«.

Mlademu Sokolu zmagovalcu naše iskrene čestitke, njegovemu daljnjemu delu in uspehu pa Na zdar!

POLITIŠKA KRONIKA.

Bolni mož ob Bosporu. Po zadnjih poročilih soditi je približno konec obstanka otomanskega cesarstva v Evropi. Evropski vladarji se sestajajo in dogovarjajo, zunanji ministri konferirajo, a države se oborožujejo kakor, da se pripravljajo nova usoda, evropskim narodom. Evropsko mednarodno obzorje je skrajno temno in najvzmetljivejše vesti prihajajo iz Balkana, kjer se majo v temeljih otomansko cesarstvo. Z mladoturško revolucijo se je obračunalo z absolutizmom in vse je računalo na novo dobo naravnega razvika; ali te nade se niso uresničile, mesto Abdul Hamidovega režima in absolutizma poednina zavladala je mladoturška oligarhija, enako absolutistična in nasilna nad narodi. Toda prebivalstvo Turčije je duševno v zadnjih letih napre-

jaz sem stal še ves polomljen in sključen med njimi. Toda otrplost je že pojemale, in tuhtal sem na vse kriplje, kako bi se jim iztrgal. Brigantska straža je stala v tesni soteski. Za njo se je dvigala strma gorska stena, spredaj pa se je zniževalo ozemlje kakor streha proti gozdnati, mnogo sto metrov oddaljeni dolini. Ti falote bi bili tekli hitreje od mene, navzdol ali navkreber. Obuti so bili v »abarke«, čevlje iz govejega usnja, pritrjene po načinu sandal, tako da so imeli povsod trdno stopinjo. Manj odločen človek bi bil obupal. Toda jaz sem takoj opazil čudno ugodnost, ki mi jo je nudila Fortuna, in sem jo izkoristil. Na robu brega je ležal eden izmed vinskih sodov. Čisto počasi in neopazno se pomaknem proti njemu, nato pa skočim vanj kakor tiger, z nečloveškim skokom in z nogami naprej. Nagel sunk — sod se zvali na stran in po bregu navzdol.

Messieurs, nikdar ne pozabim te strašne vožnje; uh, s kakšnim gromom je šlo navzdol! S komolci in koleni sem se upiral v stene soda, tako da sem tvoril kepo, ki mu je dajala pravo trdnost in ravnotežje. Toda glava je gledala na strani ven, in bil je čudež božji, da si je nisem razbil. Koder je bil svet manj nagnjen, se je valil čisto prenesljivo, na večjih strminah pa je skakal v zrak in treskal ob tla, da so mi pokale kosti. Oh, kako mi je žvižgal veter okoli ušes! Glava se mi je sukala kakor vrtalka, popadala me je slabost in omotica; nazadnje sem bil skoraj že brez zavesti! Nato zaslišim pokanje lomečih se vej: bil sem v grmovju, ki sem ga videl zgornj globoko pod seboj. Nezadržno je divjala moja kočija dalje, dokler ni priletela ob neko deblo in se razbila. Izkobacal sem se iz kupa dog in obročev. Glava me je bolela na vseh koncih, toda v srcu sem bil vesel in dobre volje, v svesti si junaškega dela, ki sem ga bil opravil; in že sem

dovalo tako, da je postal azijski despotski način vladanja nemogoč. Turčija je država, ki jo tvori mnogo narodnosti; zato mora vlada dati tem narodnostim pravice in pogojev do življenja, ali pa mora propasti Turčija sama kot enotna država. In ta kritični moment je nastopil sedaj! Svobodne in popolne reforme, to je popolni notranji prepod otomanske celine, ali pa propast Turčije, to je nauk tega velikega zgodovinskega trenutka. Iz teh bojev v Turčiji pa morejo črpati tudi druge velike veliki nauk in to je, da se proti volji naroda ne more in ne da vladati. Nikaka sila nikako orožje ne more računati na uspeh ako gre boj proti narodnostnim idealom, ako se narod upre temu boju, le tam se mogoči uspehi v politiki kjer se more ta naslanjati na narod in njega voljo ter koristi.

Volilni boj v Ameriki. Demokratiški narodni konvent v Baltimoru še vedno ni prišel do kakega pozitivnega uspeha. Vršilo se je glede nominiranja kandidata že deset glasovanj vsa brezuspešna, ker nobeden kandidat ni dosegel potrebne dvotretinske večine. Najbolje šanse ima sedaj še Clark, ki je dobil 556 glasov v zadnjem glasovanju, kar pa še vedno ni potrebna večina. Sedaj se vrše kompromisna pogajanja.

DOPISI.

Iz Velikih Lašč. V soboto dne 26. junija m. m. je sprejel občinski zastop Vel. Lašče ljubljanskega škofa, ki je prišel ob 4. uri popoldne sem birmovat. Občinski odbor velikolaški obstoji iz 6 narodno-naprednih, in 6 klerikalnih odbornikov. Po žrebu je bil županom izvoljen narodno-napredni odbornik g. Josip Virant. Med liberalnimi zastopniki so bili 4 in sicer župan, potem g. Josip Hartman, Franc Glavan, Ivan Hočevar. Ali ni to škandal, da napredni odborniki sprejemajo škofa, ki je največji sovražnik vsem naprednim narodnim težnjam in piše rudeče brošure? Samo dva napredna odbornika sta ostala doma, katerim se s tem izreka zaupanje za njuno močnatost, nasprotno pa gori imenovanim izrekamo s tem nezaupnico in upamo, da bodo izvajali iz tega konsekvence in odložili svoje mandate. Še tega bi se nam manjkalo, da bi naprednjaki, ki smo jim svoj čas zaupali in oddali svoje glasove, v našem imenu oficijelno zastopali naprednjake, in s tem v našem imenu delali klerikalnem štafažu. Neki »Orel« je domov grede rekel: »Al smo neumni, ker gremo škofa čakati.« Ime in priča na razpolago. Neka Marijina devica je domov grede plavi trak raz sebe vzela, ko jo je njena tovarišica slišala je rekla: Moram trak spraviti, sicer se mi fantje smejejo. Ali to hujše? Sicer bi se lahko še več zanimivih reči povedalo, pa pustimo raje to. Ali ne bi preveč razburili početje ljudi, ki samo na jeziku nosijo naprednost, v srcu so pa naši nasprotniki. Čas je že, da se enkrat ljudem oči odpro in spregledajo, da goje gada na svojih prsih.

DNEVNI PREGLED.

Lampe opravičuje svoje najnovejše denuncijantstvo proti prof. Jugu, kateremu je s poslušnostjo barona Schwarza zopet naprtil disciplinarno preiskavo. Lampe hoče opravičiti svoj denuncijantski metje na smešen način, da slika Aškercev pogreb kot svobodomiselnost

videl v mislih plameneti grmado na hribu.

Slabo mi je bilo po strašnem pretresanju; skoraj tako mi je bilo pri srcu kakor takrat, ko sem se na morju prvič seznanil z zibljanji, ki povzročajo morskoro bolezen. Moral sem posedeti par trenutkov ob razvalinah svojega soda in si podpreti glavo z rokami. Za dolgo počivanje ni bilo časa, kajti že sem slišal zgornj streljanje — znamenje, da so mi preganjanci za petami. Planil sem tja, kjer je bila goščava najbolj divja, ter bežal in bežal, dokler nisem bil popolnoma upehan. Nato sem se vrgel sopihaše na tla in prislunil. Nič se ni genilo. Otrsel sem bil sovražnike.

Ko sem prišel do sapa, sem naglo nadaljeval svojo pot. Bredel sem v vodi do kolena po par potokih, ker mi je prišlo na um, da me utegnejo preganjati s psi. Dospevši na prost kraj, kjer sem se mogel ozreti, sem zapazil v svoji največje veselje, da kljub svoji avanturi nisem zablodil predaleč s poti. Nedaleč od mene je dvigal Pik Merodal svojo golo, drzno glavo izmed hrastovih gozdov, ki so mu pokrivali boke. To pritlikavo hrastje je bilo nadaljevanje grmovja, ki me je zakrivalo takrat, in videlo se mi je, da brez strahu lahko poizkusim priti na drugo stran. Zavedal sem se seveda, da je vsak človek zoper mene, da nimam nobenega orožja več in da je po tem kraju mnogo ljudi. Videl nisem nikogar, a slišal sem več rezkih žvižgov in enkrat celo strel v daljavi.

Težko je bilo prodirati po goščavi, in zato sem bil prav vesel, ko sem prišel med višje drevje in našel pred seboj stezico. Razume se, da nisem bil tako neumen, da bi bil hodil po njej; držal sem se le v bližini in ji sledil. Tako sem hodil nekaj časa in sem menil ravno, da sem na robu gozda, ko zaslišim čuden glas, podoben ječanju.

(Dalje.)

manifestacijo, katero je pač mogel videti le sam. Prof. Jug je zakrivil le-to, da se je udeležil pogreba, isti zločin udeležbe pri svobodnemiselnih manifestacijah je potem zakrivil tudi deželni šolski nadzornik g. Hubad, licejski katehet Mrakar, ravnatelj Požar in Machar in cela vrsta šolnikov! Ali bo Lampe predlagal tudi proti tem ljudem disciplinarno preiskavo in jih denunciral kot manifestante za Svobodno misel? Naivni Schwarz bo mu gotovo zopet naredil! Ves Lampetov zagovor v »Slovencu« je skrajno jalov, ker v njem citira program Svobodne misli, s katero pa Aškercev pogreb ki ga je vodil katoliški duhovnik, ni imel ničesar opraviti. Tako zlobno neumen more biti le Lampe!

Plodovi svobodnemiselnih vzgoje. Pod tem naslovom je nakopičil v »Slovencu« nekdo celo armado fraz in besedi, tako da so dobile te besede nazadnje obliko uvodnega članka. Misel ki jo razvija pisec, je tako abstraktna in naivna, da spada k večini še v kak list Gostinčarjevega duševnega obzorja. Vse je tu na enem kupu, kultura, umetnost, prešestvo, politika, ženska kiklja (doslovno po »Slovencu«) klasični, modernisti in seveda nazadnje tudi svobodnemiselni učitelji. Glavna napaka moderne vzgoje tiči v logiki Slovenčevega članka v dejstvu, da profesor, ki razlaga, oziroma čita klasična dela, ne pove, da so bili starorimski in grški klasiki največji prešestniki in pogani, ker ne povedo, da je večne umotvorje staroklasične dobe proizvela pokvarjena doba nečistosti. Nato govori duhoviti esajst o modernih literaturi slovenski in svetovni in pride do zaključka, da se sploh ne more govoriti o kakih slovenski umetnosti, ker so slovenski umetniki samo bogatajši in frazaznani; čudno je, da ni povedal člankar, zakaj se ni med klerikalci dvignila umetnost do one popolne višine, katero pripravlja klerikalna kritika. Ali so na ta način med klerikalnimi pisatelji tudi sami bogatajši, ali pa v klerikalnih vrstah sploh ni ljudi višje duševne potence? Da je prišel v ta članek tudi Ašker, je razumljivo samo ob sebi! Po logičnem zaključku tega moža je krivo sedanjih razmer v slovenskem javnem življenju edino le svobodnemiselno učiteljstvo! Versko - uravna vzgoja mladine je pa vendarle naloga katehetov, torej zadene te isti očiček! To je logično, veliko bolj nego je Slovenčeva logika. Iz vsega Slovenčevega članka pa veje abderitsko asketstvo, obup nad dejstvom, da klerikalizem, ki je na Slovenskem v premoči, ni mogel producirati nič trajnega, nič znamenitega, da je vse kar more slovenski narod pokazati, rodila in proizvela napredna misel!

Zakaj plačujemo okrajne in okrožne zdravnike? Kakor znanu, vzemo doklade za okrajne in okrožne zdravnike lepo vsoto denarja na Kranjskem. Račun zdrave bilance pa tako zahteva, da ima davkoplačevalec vsaj od takih posebnih dokladov tudi nekaj dobička. Opravičeno je zahtevati, da občani vsaj v slučajih epidemije vedo, zakaj plačujejo doklade za zdravnike. Novomeško okolico rada obišče kaka epidemija. Ko je pred leti razsajal nevarni tifus, tedaj smo doživeli slučaje, ko so si zdravniki kar spotoma služili lepe honorarje. Zdaj vladajo po celi novomeški okolici razne otroške epidemije bolezni kot škrlatinka, dobrici, oslovski kašelj itd. Epidemija je zahtevala že več žrtev. Pa kakor gre pod sedanjim šefom novomeške politične oblasti vse po domače, tako gre v slučaju sedaj vladajočih epidemij. Če bi se bilo takoj izpočetka vse potrebno storilo bolezni zatreti v kalu, ali jo omejiti, se je pustilo, da so se bolezni epidemije širile po celotni okrajni in danes jo imamo že tri pred duri doljenjske metropole. Kako se celo še sedaj postopa, o tem za danes ne bo slučaj. Te dni je hodila zdravstvena komisija po vaseh Drska, Irča vas itd. Pogledalo se pa je le semtertja v kako hišo, od katere je bilo znano, da so otroci bolni. Drugi dan zbolijo nekateri delavci otrok na navadnem krču. V drugem slučaju bi se za to nihče ne zmenil. Kaj pa so v tem slučaju storili? Kandidski župan je ukazal, da se ima ta hiša takoj zapreti, da ne sme noben iz nje vum, ne noter. Pustil je pribiti tudi uradni list, da se bo vsakdo te hiše izognil. In to se je zgodilo, ne da bi bil sploh kak zdravnik konstatiral bolezen otrokovo. Ko se je oče, ki mora kot delavec vsak dan sproti zaslužiti živeti za svojo družino, proti tej odredbi pritožil, mu je župan rekel: Pa pokličite zdravnika! Delavec: Kdo ga bo pa plačal? Župan: Seveda Vi! — Dotičen delavec je pri županstvu in glavarstvu vprašal, ali zamore župan, ne da bi bil otroka videl, namesto izkušnega zdravnika kar tako konstatiral bolezen in na podlagi take »diagnoze« pustiti hišo zapreti; kdo bo skrbel za družino in bolnega otroka, če bo on kot oče moral bogve kako dolgo časa sedeti.

Gremialna trgovska šola je v nedeljo zaključila letošnje leto z razstavo šolarskih izdelkov in javno skušnjo. Razstava in skušnja sta pokazali naravnost izvrstne učne uspehe, kar dokazuje, da učiteljstvo gremialne šole vestno opravlja svojo službo in da so si tudi učenci prizadevali, da so napredovali v vsakem oziru. Šola obstoji iz pripravljalnega razreda in treh nadaljevalnih razredov. Vajenci tretjega razreda in pa nekateri vajenci drugega razreda, ki jim potече do 1. oktobra učna doba, so prešli ohodna izpričevala, vsi drugi pa letna izpričevala. Šolski obisk se boljše leto za leto, kar dela čast učnim gospodarjem. Letos je bilo povprečno 92% učenec pri pouku navzočih in redni šolski obisk pripomore največ k dobri učni uspehi.

Serajevski učiteljski snovi so prišli snovi ob poldvanajstih iz Trsta v Ljubljano; vodi jih znani pedagoški pisatelj profesor Dvornikovič. Danes si ogledajo znamenitosti Ljubljane, jutri pa nadaljujejo svoje poučno potovanje. Tako poučna potovanja prinesejo vsako leto tudi hiraški učiteljski snovi iz Zagreba, le Slovenci ne vidimo tako daleč, da bi zamogli peljati svoje učiteljske snove ne že v zlato Prago, pa vsaj

v cesarski Dunaj. Glavno avstrijsko mesto bi moral poznati vsak učitelj in za to bi morala skrbeti država!

Slovenca — umetnika odlikovana na dunajskem konservatoriju. Na dunajskem konservatoriju so se vršile te dni tri javne produkcije gojenec glasbene šole. Pri tretji produkciji 28. junija so nastopili zgolj abiturienti in abiturientke, ki niso samo pokazali svojega znanja temveč so tudi medsebojno konkurirali za častna darila, ki jih je dala in določila akademija za najboljše absolvente. Drugo točko spreda je proizvajal baritonist g. Ivan Levar, ki je znan našemu občinstvu po svojih nastopih na koncertih »Glasbene Matice«. Zapel je z najlepšim uspehom arjo iz Wagnerjeve opere »Večni mornar«. Po produkciji je prečital ravnatelj konservatorija ime na onih, ki jim je priznala akademija državno in akademsko diplomu, oziroma kako častno darilo. Diplomsko »akademije za glasbo in predstavljačo umetnost« je dobil pianist g. Anton Trost. Dalje je dobil g. A. Trost »Franc Lisztovo premijo«, v znesku 200 K, g. Ivan Levar pa »akademsko premijo«, tudi v znesku 200 kron. Svojima rojakoma, ki delujeta za čast in slavo našega slovenskega imena, izrekamo svoje najiskrenejše čestitke k dodanjsim uspehom in jima želimo za bodočnost nadaljnjih uspehov.

Zastopniki ljubljanskih in okoliških sokolov nam sporočajo, da se skupen oficijalen sprejem iz Prage vračajočega se Sokolstva in zmagovalcev na kolodvoru v Ljubljani žal ne more prirediti, ker se praški izletniki in zlagi zmagovalci ne povrnejo z enim vlakom ampak razkropljeno. O načinu proslave slov, sokolske zmage se javnost pravčasno obvesti.

Umrl je včeraj zvečer v Ljubljani znani narodni trgovec in posestnik g. Fran Čuden.

Ivan pl. Hervoič, baški svetnik in načelnik oddelka za nauk in bogočastje, je umrl v soboto popoldne vsled rane, ki jo je zadobil pri atentatu na komisarja Cuvaja. Hervoič je postal čisto slučajno žrtev Jukičevega atentata. Ko sta počila strela proti komisarju, se je ta nagnil nazaj in obe krogli dobro namenjeni na Cuvaja sta zadeli Hervoiča. Tako je Jukičev atentat zahteval že drugo svojo žrtev, prvi je bil policist, katerega je Jukič ustrelil na begu, drugi pa je sedaj Hervoič, ki je podlegel ranam v starosti šestindeset let.

Poslovilni večer režiserja H. Nučiča vrši se, kakor smo že javili, v četrtek dne 4. t. m. Uprizori se znani Giacomin igrokaz »Tristi amori« (Tužna ljubav), v katerem igra g. Nučič veleeftno ulogo. Predprodaja vstopnic se vrši v F. Seškarkovi trafiki v Selenburgovi ulici. Ljubljansko gledališko občinstvo se upozarja na ta večer, da se zave dolžnosti priznanja, napram dolgoletnemu delavcu na polju slovenske gledališke umetnosti.

Uboj v Ručetni vasi. Kakor se nam iz Belo krajine poroča, so v Ručetni vasi — med Semičem in Cernomlju — ubili nekega železniškega delavca. Razmeroma k številu pobojev pri zgradbi drugih železnic se pri zgradbi belokranjske železnice dozdaj še jako malo sliši o raznih nerodnostih nad delavci. Najbolj mirni in lepega vedenja so delavci v novomeškem okraju.

Sv. Petra in Pavla darilo novomeških mesarjev. Novomeški mesarji imajo že staro navado, da svoje potrežljive odjemalce za vsake praznike presenečijo s kakim posebnim darilom. To darilo je navadno vedno eno in isto: zakoljeno bika. To pot so ga plačali po 64 v; a prodajali po 1 K 60 v in 1 K 80 v. Računši vse stroške so imeli tedaj več kot polovico dobička. Tako darilo se izplača. Pod vladnim svetnikom Friedrichom kot okr. glavarjem so morali mesarji vsaki mesec glavarstvu javiti cene mesa, Baron Rechbach za take malenkosti nima časa, kdo bo pa hodil na lov. Golija pa študira za policaja za poredne paglavce.

Krasen meteor se je opazoval v noči praznika sv. Petra in Pavla okrog 10. ure na jugozapadnem nebu. Meteor je svetil kot velika žareča kroglica in je padal naravnost poševno dozdnevno v smeri nad gorovjem, ki se vleče od Straže proti Dobrnjam.

Dve žrtvi kačjega pika. Sedaj je nastopila posebno za poljske delavce in za one, ki imajo opraviti s senom, najbolj nevarna doba takozvanih gadjih pikov. Vsled vročine se zdaj strupena golažen razpase najraje po poljih in vrtovih blizu sončnih reber in gozdov. V bližini Žaline je pred nekaj dnevi — ne gad, ker teh tam ni — mdras počil dve ženski, eno starejšo in eno mlajšo. Dočim se je posrečilo mlajšo ohraniti pri življenju, je starejša že tri ure po piku umrla. Torej bodite previdni!

Nevihite. Na praznik sv. Petra in Pavla, posebno pa v nedeljo popoldne so po Dolenskem razsajale lokalne nevihte. Zlasti v nedeljo popoldne je bolj na široko divjal hud vihar, ki je mestoma na poljih vse žito premetal.

Dva živa modrasa je v soboto, dopoldne vjel g. Pirn na neki njivi blizu vasi Ušce na vnožju Gorjancev. Strupenja sta ležala ob škarp pod travo zraven ovsja. Kmetje te vasi dobe modrase tudi sredi njiv med krompirjem in med žitom. Ko ju je potem prinesel v sedeno vas prav blizu Gorjancev, se je ljudem to zdelo tako neverjetno, da so ga imeli za »coprnika« in so ga prosili, naj bi te zverine »panale«, ker je tudi ondi vse polno take golazni. Eden izmed modrasov je spotoma v vreči poginil, drugi sedaj še živ žaluje po zlati prostosti.

Velik Ciril-Metodov kres se bo žgal, kakor običajno tako tudi letos v četrtek dne 4. julija na posestvu g. F. Babiča na Golovcu. Ker bo zbirka umetelnega ognja res nekaj krasnega smemo upati, da bo na Golovcu, toliko zavednega občinstva kakor ga dosedaj še ni bilo. Dohod k kresu je prav lahak, po stezi pri vojaškemu strelišču, katera bo z lampijoni razsvetljena! Po končanem vspredu prosta zabava in ples v verandi, na lepem vrtu gostil-

ne Babiča »Srakar« Dolenska cesta št. 10. V slučaju slabega vremena se preloži na prihodnji dan. Narodni Kurjevaščani.

Pri kopanju utonil. Andrej Priučič se je šel te dni kljub opominom svojih tovarišev kopat v Savo pri Bohinjski Beli. Zašel je na neko globoko mesto. Voda ga je odnesla naprej in končno potegnila v globlino. Njegovo mrtvo truplo so potegnili šele čez tri ure iz vode.

Josip Sladek. V Zvirovu pri Pragi je umrl češki pesnik Josip Sladek, profesor angleškega jezika na češki trgovski akademiji in vseučiliški profesor.

Leopold Wölfling. bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Ferdinand, ki se je, kakor znano od svoje prve žene Adamovič ločil in se poročil z neko Berlinke, je sedaj v Curihu vložil ločitveno tožbo zoper drugo ženo. Wölfling odide v kratkem za stalno v Pariz, kjer bo zastavil vse svoje imetje.

Avtomobilska nesreča. V Krönichsfeldu je neki avtomobil posevil orožniškega stražmojstra Zuckerla, ki je obležal na mestu mrtve. Potniki so truplo položili na stran ceste in ga zagnili z ruho. Državno pravdnistvo je proti avtomobilistu vložilo tožbo.

Obлак se je utrgal. Kakor se poroča iz Mehike, se je nad mestom Guanajuto utrgal oblak, ki je povzročil velikanska vposošnja. Na stotine ljudi je zgubilo svoje življenje. Škoda znaša okoli pol milijona kron.

Aretirana tatava. V petek se je 16letna delavka Vida Laršič splazila v hišo posestnika Mihaela Zakavška v Štepanji vasi in mu ukradla srebrno žepno uro. Tatava pa ni imel sreče. Zasledena je bila ravno pri tatvini. Ko je hotela pobegniti, so jo prišli in izročili orožnikom. Pri njej so našli tudi damsko uro, katero je, kakor je sama izpovedala, ukradla še istega dne v Ljubljani na Poljanski cesti. Tatava je tudi priznala, da je meseca februarja t. l. v hiši v Medvodah ukradla zlato zavratno verižico, gostilničarki Mriji Novak v Mostah pa več kosov perila. Izročili so jo deželnemu sodišču.

Vlomilec. V Prestranku so orožniki te dni aretirali 22letnega delavca Martina Zorman iz Hrenovic, ker je na sumu, da je spomladi v družbi večinih prijateljev v postojnskem in vipavskem okraju izvršil celo vrsto vlovov. Zorman se sedaj nahaja v zaporu v Postoini.

Izgubljen se je v soboto od Dunajske ceste po Franciškanski ulici čez Franciškanski most in Francovo nabrežje do Židovske ulice ključ zaznamovan s številom 2. Pošten najditelj naj ga blagovoli oddati v našem uredništvu.

»Ljubljanska kreditna banka«. V mesecu juniju vložilo se je na knjižice in na tekoči račun 1.730.045 K 63 v, dvignilo pa 1.899.652 K 34 v. Stanje koncem junija 14.913.980 K 44 v.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juniju 1912 je 122 strank vložilo 40.942 K 44 h, 148 strank dvignilo 42.994 K 86 h, 1 stranki izplačalo hipotekno posojilo 1400 K. Stanje hranilnih vlog 2.011.186 K 02 h, stanje hipoteknih posojil 5.582.003 K 8 h. Denarni promet v mesecu juniju 1912 278.202 K 83 h.

Promenadni koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši danes od pol 7. do pol 8. ure zvečer pod gradom »Tivoli«.

Kinematograf »Ideal«. Spored za torek 2., sredo 3. in četrtek 4. julija 1912: 1. Žurnal Pathé. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodilji, šport, moda itd. 2. Pastolovec. (Amerikanska drama.) 3. Luka in njegova ljubica (Velekomično.) 4. Fantastična mavrica. (Krasna kolorirana slika s vilami. 5. Zgrešena špekulacija. (Zanimiva učinkovita drama v enem dejanju.) Samo zvečer. 6. Oh, moja podveza. (Krasna veseliga v barvah.) Danes nastopi g. Modic, pevec in igravec iz Freiburga G. Modic je ljubljčan in že 18 let v inozemstvu. V petek, dne 5. julija, specialni večer »Smrt za tilnikom«. V soboto »Skrivnost žene« (Lukrecija Borgia). Krasna kolorirana drama v dveh dejanjih, 900 m dolg film.

DRUŠTVA.

Aškercev večer. Nar. socialno izobraževalno društvo »Bratstvo« si je nadelo nalogo, da proslavi spomin velikega pesnika Antona Aškerca s slavnostnim Aškercevim večerom. Vspored tega večera bo najpestrejši, kot prva točka je predavanje o delih pesnika, nato slede deklaracije najizrazitejših Aškercevih pesmi, vmes pa pevski zbori. Večer konča veličastna živa slika. Slovenska narodna, zlasti pevska društva, ki žele sodelovati v vspredu, prosimo, da naj prijavi točko svojega sodelovanja odboru »Bratstva« v Ljubljani »Narodni dom« najkasneje do konca tega tedna, da se sestavi potem točen vspredu.

Sobotna veselica pevskega društva »Lj. Zvon« je zadovoljivo in lepo uspela. Koj po četrti uri popoldne je bil prostoren vrh g. Petra Stepica v Siški domačiji zaseden in kmalu nato je zavladalo živahno razpoloženje. Društvena moški in mešan zbor sta se menjavala s prednašanjem lepih, veselici primernih poljudnih zborov, kojih točnemu proizvajanju so poslušalci burno aplavdirali. Jako je ugajal težek Foersterjev mešan zbor »Naše gore«. Pokrepčal si se lahko pri velikem paviljonu, kjer so narodne gospe in gospiče požrtvovalno prodajale pivo, vino, slaščice in cvetke. Povsod je vladala zadovoljnost, le mladi svet je godrnjal, ker se je godec za ples iz neznanega vzroka zakasnil. Treba povedati, da je bila postrežba hvalevredna in da je Stepiceva izborna kapljica zvečer izdatno pripomogla h komičnim prizrcem. Bilo je jako prijetno in ker se je »Zvonov« blagajnik venomer smejal, sodimo, da je tudi društvena blagajna imela srečen dan. In to je vendar glavno!

Provincijalni odbor državnega društva orožniških upokojencev za Kranjsko v Ljubljani naznanja, da je v zadnji odborovi seji sklenil, da posreduje v slučaju, da se njega člani pri odboru zglašajo, za kako službo. Delodajalci in kolegi se prosijo, da se obrnejo na društvenega blagajnika g. Karola Pirmana,

Hrenova ulica št. 11 v Ljubljani, kateri brezplačno posreduje.

Sokolski dom v Litiji je dograjen. Pretečeni teden bila je stavba uradno pregledana in za uporabo sposobno spoznana. Prišel je davno in težko pričakovani čas za javni nastop, kajti že dne 29. junija 1912 vprizoril je društveni dramatični odsek v novi telovadnici prvo igro »Nebesa na zemlji«. Igralo se je prav dobro, zlasti sta ugajala stara teta Kalar in Balon; prostori so bili polni. Celotna stavba vstreza povsem svojemu namenu. O priliki zleta Sokolske župe Ljubljana I. v Litijo-Smartno dne 21. julija t. l. bo slavnostna otvoritev najmlajšega sokolskega doma in takrat se bo širša javnost prepričala o kakovosti nove za naše kraje prepotrebne zgradbe. Že sedaj opozarjamo vse narodno misleče na slavnost in prosimo kar najoblinejšje udeležbe. Na zdar!

Vseslovanski sokolski zlet v Pragi.

Praga, dne 30. junija 1912.

Tekma društev.

V soboto ob 6. zjutraj se je začela tekma društev. Tekmujejo društva višje in nižje vrste. Tekmuje 370 društev II. vrste Zveza slovanskega sokolstva po 6 tekmovalcev in 2600 posameznikov torej skupno 4820 borcev! Dobi se lahko 1—10 točk, posameznik dobi lahko 80 točk, društvo 500. V višjem oddelku tekmuje 32 društev. Tekmovalci so razdeljeni v 12 skupin. Doslej so največje uspehe dosegla moštva: Praga, Vinogradi, Slovenci, Brno. Ne da se še reči, kak bo uspeh — doslej se kaže, da bodo Slovenci drugi. Na vsak način bodo naši Sokoli dosegli v Pragi takih uspehov, da je dolžnost domovine, da jih sprejme kot zmagovalce, ki so pred vsemi tu bivajočimi narodi pridobili domovini častno ime.

Zvečer po javni telovadbi je bila na razstavišču velika mednarodna veselica. Slovenci so se zbrali okoli Vipavske vinarne. Sokoli so dvignili Vidmarja na rame in so ga nosili med navdušenim ploskanjem ljudstva.

Slovenski časnikarji.

so v soboto zaključili svoje zborovanje. Zvečer so imele banket v Reprezentančnem domu, na katerem je bilo več govorov. Banketa so se udeležili tudi francoski in angleški časnikarji, ki so te dni v večjem številu prišli v Prago.

Proslava Palackega v češki akademiji.

V soboto ob 11. dopoldne je v deželni muzeji zborovala češka akademija v slavnostni seji, k kateri so bili povabljeni zastopniki vseh glavnih slovanskih mest in vseh slovanskih akademij. Slavnostnega zborovanja so se udeležili dež. preds. grof Thun, kardinal Skrbensky, minister Trnka in naučni minister Husarek, grof Harrach, praški žup. Groš s svetniki, posl. Kramar, ruski minister Šenjakov, profesorji univerze in tehnike, mnogo učenjakov in pisateljev. Mesto Ljubljana je bila zastopana po svojem županu dr. Ivan Tavčarju, poleg njega so bili prisotni iz Slovencev ravnatelj Ivan Hribar in prof. Ilesič. Zborovanje se je otvorilo s slavnostno kantato, ki jo je pel »Hlahol«, na to je predsednik akademije vitez Randa pozdravil geste. Slavnostni govor je imel prof. Pekař, ki je v krasnem govoru opisal pomen Palackega. Na to so sledili pozdravi zastopnikov učenih društev. Za francoske kolege je govoril prof. Leger, za jugoslovanske akademijo prof. Manojlovič, za krovsko univerzo prof. Zoll, za kijevsko univerzo prof. Florinsky, za petrogradsko univerzo prof. Behterjev, za varšavsko univerzo profesor Francev, za moskovsko profesor Kulbakin, za Slovensko Matico prof. Ilesič, za gališko rusko Matico prof. Kostecky, za srbsko akademijo dr. Todorovič, za bolgarsko akademijo prof. Cenev, za srbsko Matico dr. Ostojič, za Moravsko Matico dr. Kameniček. Proslava se je končala s petjem Hlahola, na kar so si gostje v kočijah in avtomobilih ogledali Prago.

Triumfalni pohod sokolstva.

Noč ped velikim sokolskim sprevodom je bila nemirna, preživeli smo jo do jutra in smo se vračali domov, ko se je delal belj dan. Vse je kazalo, da je to noč pred velikim dnem.

Ob šestih zjutraj so nastopili pred deželni muzej na Vaclavskem trgu sokolski trobentači s fanfarami so budili Prago iz spanja. Nebo je bilo mračno, začel je iti dež. Deževni bog je sploh prijatelj sokolstva in mu radi te jutranje mokrote obupal se je prenačal. Deževni bog je menda le videl, da so praške ulice od prejšnjega dne nekoliko suhe in jih je poskropil. Ob osmih se je dež razgubil in ozračje se je ohladilo, da je bilo hladno. Sokolske čete so hitele iz svojih prenočišč na Vinograde, kjer je bilo zbirališče. Ullice so se polnile. Kmalu je nastala povsod velika gneča. Ako pomislite, da je v Pragi pol milijona ljudi in da je prišlo v Prago še nad 100.000 ljudi in da so bili vsi ti ljudje na ulicah, koder je imel iti sokolski sprevod, potem si morete misliti, koliko je bilo ljudstva. Doma je ostalo le malo ljudi; mnogo hiš so popolnoma zaprli. Ob pol 10. je bilo na Vaclavskem trgu, ki je vendar eden največjih v srednji Evropi tako polno, da smo komaj prišli od našega hotela do muzeja, od koder je bil najlepši pogled. Čudovita je človeška iznajdljivost. V teh dneh, ko bi bilo komaj, da bi si človek na kak način podaljšal noge, da bi videl čez druge, so si izmislili ljudje razna sredstva. Tako n. pr. so prišli na to, da lahko dobro vidiš, tak sprevod iz množice, ako dvigneš z roko zrcalo nad množico in gledaš vanj. Tam se vse dobro vidi in mnogo ljudi, ki niso dobili vzvišenega mesta, si je s tem pomagalo. Dečki so zlezli

na drevesa in na kandelabre, mnogi so prinesli s seboj pručice in zaboje, na katerih so stali, da so videli čez druge. Okna ob ulicah, kjer je šel spreved, so bila že davno oddana. Ni bilo luknje, skozi katero bi ne bila gledala človeška glava, ljudje so stali na simsih in na strehah. Ob hišah so postavili lestve, na katere se je nakupičilo cele gručice ljudi. Že ob devetih so ljudje ustavili vse vozove, in so jih napolnili, da so bile prave žive kopice. Da, pri tej priliki je bilo mogoče občudovati, kako mnogo ljudi gre včasih na mal prostor. Med občinstvom je bila bratska solidarnost vsak je rad pomagel drugemu kvišku, seveda, če le ni njemu zapiral pogleda. Okna hiš so bila enaka oltarjem. Ko bi pogledali tako okno: v sredi častljiva glava vrlega Čeha gospodarja — poleg njega par prijateljev, ki sta ga že pred meseci naprosila »za okno«, potem gospa, par tet, poleg vsega morebiti še tašča in okrog vsega kup otročjih glav. Pravijo, da je zaradi oken mnogo zamer. Tako so bila vsa polna. In vsak teh ljudi dr. v rokah robeč, zastavico ali karkoli. Mislite si cele vrste takih oken in vse roke mahajo, kdor more mahati z obema.

Mnogo nepopisnega je te dni v Pragi — najbolj nepopisna pa je triumfalni spreved sokolstva.

Spreved.

Po deveti uri je zavel močan veter in zastave so plapolale visoko v zraku. Vse je čakalo. Spreved se je pomikal z Vinogradov, skozi Sokolsko ulico mimo telovadnice praškega sokola — to je bila nekdanja hiša Fügnerja, ki jo je zapustil praškemu sokolu — od tu skozi vrtove ob muzeju na Vaclavski trg skozi Prikopi na Staromestni trg, kjer je bila proslava sokolstva.

Malo pred deseto uro se je začel navdušen »Na zdar«, ki je odmeval na naš trg, z vinogradskih ulic. Že se vidi, kako tam mahajo z robci na strehi, iz oken maha sto rok. »Gredo, gredo...« Že se kaže prvi voz. Na čel spreveda gredo ruski dijaki, za njimi se peljejo obdani od dečkov sokolov oni člani »Sokolov«, ki so bili pri Sokolu 50 let. Z oken letijo cvetke na vozove. Vse steguje roke, kriči, ploska, pozdravlja. Zasliši se godba, za njo stopa slavnostni odbor. Za odborom slede, gostje, najprej francoski gimnastiki, potem ameriški Sokoli, za njimi so šli bolgarski junaki, potem Slovenci, Hrvači, Srbi. Za slovenskimi Sokoli so šla češka sokolska društva, spreved je zaključil sokolska konjenica okoli 300 jezdecev. Spreved sam je bil nekaj veličastnega. V sprevedu je šlo nad 30.000 Sokolov. Spreved se je pomikal 2 uri po mestu. V sprevedu je bilo okoli 20 godb in nad sto sokolskih zastav. Sokoli v osmerostopih, pred četami je šel napis, za napisom zastave one »upe skupaj, ob strani so Sokoli nosili z zenjem obdana imena krajev, v katerih je Sokol. Navdušenje, ki je vladalo po ulicah je bilo nepopisno. Praga je imela že mnogo slavnostnih dni, toda nekaj takega, kakor je bil sokolski spreved ob 50letnici sokolstva Praga še ni videla. Kamor seže oko, glava pri glavi, roke pri roki, vse maha, pozdravlja, v šumu množice izginejo godbe. Iz oken s streh od povod samih pozdravnih glasov, dve uri je šumelo po mestu, da je sosed komaj razumel sosed. Ljudje lezejo v gručice, kupičijo se, človeku se di, da ne bo konca tega viharja. Nebo samo e v tem trenutku pokazalo svojo radovednost, razgrnilo so se oblaki, sonce je posijalo. In vedno nove zastave, nove vrste se vsipljejo. Prizor, ki bo ostal v spominu do smrti vsakega, ki ga je videl.

Poklon Sokolstvu.

Sokolske čete so prihajale na staromestni trg, kjer je bila pred staro raduto posebna tribuna za najvišje goste, ki so prišli te dni v Prago. Tam mimo so korakale čete mimo onega mesta, kjer je l. 1612. bilo obglavljenih 27 čeških plemičev, ki so branili svobodo in pravice svoje domovine. Vstop na trg je bil dovoljen le povabljenim.

Sokolske čete so se po vrsti postavile na trgu. Ko so bili vsi zbrani je bil prostran trg poln samih Sokolov. Najkrasnejši prizor, ki si ga morete misliti. Tu je pozdravil sokolstvo praški župan dr. Groš in predsednik Zveze slovanskega sokolstva dr. Scheiner. Po pozdravu je zapelo sokolstvo »Hej Slovane« nato se je razšlo.

Popoldne je bila zopet javna telovadba, ki je istotako krasno uspela kakor prvi dan. Na val ljudstva je bil tak, da so morali s silo postaviti še 50.000 ljudi, ki niso mogli dobiti prostora. Zvečer je bila veselica na razstavišču.

Češke dame so priredile s slovanskim klunom časten večer slovanskim gostom na Zofinju. Zvečer so gostje napolnili vse vrtove in restavracije. Povsod igrajo godbe, lokali so napolnjeni polni, vse se raduje, vse živi v bratski radosti. Vsaka večer je v gledališču slavnostna predstava.

Prve javne telovadbe

Jo se udeležili knez Thun, minister javnih del Trnka, načelnik minister Hussarek, deželni maršal princ Lobkovic, general Koller, pariški župan Galli, vsi praški konzuli; razni poslanci, staroste vseh sokolskih zvez itd. — Kakor se sliši je dobil načelnik praškega sokola dr. Vaniček križ francoske častne legije.

Odkritje spominka Palackemu.

Danes ob 11. dopoldne so odkrili spomenik Palackemu. Delo umetnika prof. Sucharja, učenca velikega umetnika Myslbeka, Slavost se je udeležil med drugimi tudi namestnik knez Thun, deželni maršal Lobkowitz, general Koller, minister za javna dela Trnka, grof Dlam-Martinez, župan mesta Praga dr. Groš, zastopnik vseučilišč, politični strank ter zastopstvo pariškega municipija s predsednikom Gallijem, nadalje zastopstvo sokolskih društev iz Evrope in Amerike (tudi Slovenci), razne znanstvene akademije, zlasti petrograška

in praška, astopstva skoro vseh ruskih vseučilišč in raznih drugih kulturnih korporacij. Odkritje je uvelod koral pevskega društva »Hlahol, slavnostni govor je govoril predsednik komiteja za spomenik, deželni poslanec dr. Pinkas, ki je razložil zgodovino postanka spomenika, ter priporočil spomenik primatorju praške občine v varstvo. Župan dr. Groš se je zahvalil, nakar je govoril mladočehski poslanec dr. Kramar o velikem pomenu Palackega v historičnem kulturnem in političnem oziru. Slavnost se je končala zopet s koralom. Popoldne se je vršila zopet javna telovadba na Letni. Pri odkritju spomenika Palackemu je položil ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar krasen venec pred spomenik. Istotako tudi v imenu slovenskega sokolstva brat dr. Oražem, V imenu srbskih guslarjev je zapel pred spomenikom guslar srbsko narodno pesem ter položil pred spomenik namesto venca gusle. Njegova narodna pesem je bila z velikanskim navdušenjem vsprejeta. Spomenik stoji ob Vel-tati pred mostom Palackega. Palacki je vpo-dobljen sedeč na mramornem postavku. Amfi-teatralično za njim se dvigajo alegorične sku-pine iz bron, ki predstavljajo boj češkega na-roda s črnimi silami. V dveh velikih lokih oklepa spomenik kameniti podstavek, na ka-terega koncih so zopet alegorične skupine.

Tekmovanje vrst.

Pri večeršnjem tekmovalstvu vrst so do-bili prvo darilo Sokoli z Vinogradov, drugo Sokoli iz Brna, tretje Sokoli iz Prage in če-trto Sokoli iz Petrograda.

OBNOVLJENI SEPTEMBERSKI PROCESI.

V četrtek, ob 9. uri dopoldne se prične pred ljubljanskim deželnim sodiščem št. 79 glavna razprava zoper g. Adolfa Ribnikarja, bivšega deželnega poslanca in tržnega nadzor-nika v Ljubljani radi septemberskih dogodkov l. 1900 vsled ovadbe deželnega odbornika Lampeta. Pri razpravi bo zaslišanih 26 prič in se bo razprava gotovo vršila cel dan.

Strašna katastrofa zrako-plova „Schwaben“.

30 oseb lahko, 7 težko ranjenih.

Zeppelinovi zrakoplovi, ki so podobni ve-likanskim zračnim ladjam, nimajo sreče. Eden za drugim postane žrtev viharjev. Sedaj je uničen že deveti. Zrakoplov »Schwaben«, ki se je v petek dvignil v Frankfurtu ob Menu in odplul proti letalnemu polju v Düsseldorfu, je zadel v trenutku, ko se je spustil na zemljo velikanska katastrofa. Zrakoplov je popol-noma zgorel, oža vse zrakoplove Zeppelino-vega sistema je tipično, da jih ravno koncem voženj, ko se spuščajo na tla, zadene kata-strofa, že celih sedem let se dogaja katastrofa za katastrofo in vedno bolj postaja jasno, da v principu »lažji kot zrak« letalni problem ne bo našel izhoda.

Polet zrakoplova se je ves čas od Frank-furta do Düsseldorfa imenitno posrečilo. Ko je zrakoplov prišel že popolnoma v bližino, je nenaoma nastal veliki vihar. Vsed tega zrako-plova niso hoteli takoj spraviti v hangar, ker so se bali, da se pri tej priliki, kakor vedno, ne zgodi kaka nesreča. Zato so ga hoteli pritr-diti pred hangarjem. Vihar je postal vedno hujši. Dvignil je končno zrakoplov v zrak in ga zopet vrge ob tla. Tu se polomi ogrodje in plinove zaloge se izprazniijo z neznansko hi-trostjo.

Iz neznanih vzrokov je plin eksplodiral in zrakoplov je bil v trenutku v plamenu. Kup pe-pela je ostal od kolosa na pogorišču. Pri eks-ploziji je bilo 30 oseb lahko, 7 pa težko ra-njenih.

Usoda Zeppelinovih zrakoplovov.

Zrakoplov »Schwaben« je sedaj že deveti »Zeppelin«, ki se je ponesrečil.

»Zeppelin I.« je bil 128 m dolg, imel je 14 metrov v premeru in 11.300 kubikmetrov plina. Ponesrečil se je l. 1900.

»Zeppelin II.« je zgorel l. 1905. Bil je isto-tako 128 metrov dolg.

»Zeppelin IV.« je nastopil svojo prvo pot l. 1908. Imel je 136 m dolžine in 13 metrov premera. Dne 4. avgusta ga je vihar pri Ech-terdingu uničil.

»Zeppelin V.« je imel enake dimenzije kot njegov prednik. Dne 25. aprila 1910 je pri Weilburgu zgorel.

»Zeppelin VII.«, dolg 146 metrov, 14 me-trov širok je zgorel dne 28. junija v Tevtobur-skem lesu.

»Zeppelin VI.«, ki je bil dolg 144 m in imel 16.000 kubičnih metrov plina je poginil decembra meseca l. 1910.

»Zeppelin VIII.« je postal žrtev viharja dne 16. maja 1911 in sicer v Düsseldorfu. Sedaj je zadela katastrofa še zrakoplov »Schwaben«, Nemčija torej s svojimi »Zepe-lini«, ki stanejo milijone denarja torej nima sreče.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

SMRT AVSTRIJSKEGA POLJEDELSKEGA MINISTRA DR. BRAFA.

Praga, 1. julija. Danes popoldne je umrl na svojem posestvu poleg Prage avstrijski mi-nister poljedelstva dr. Albin Braf. — Dr. Braf je bil profesor na češki tehniki v Pragi za na-rodno ekonomijo. Odtod je prišel v Bienerthov kabinet kot poljedelski minister. Po Biener-thovem padcu je Braf zopet prevzel profesuro, cesar ga je poklical v gosposko zbornico. Ko je konstituiral Stürgkh svoj sedanji kabinet, je vodil dolga pogajanja z Brafom, da bi ta pre-vezel v novem kabinetu poljedelski portfelj. Toda Braf je bil že takrat bolan in se je zdravi-l v Lovranu. Na prigovarjanje čeških politi-kov se je pustil pregovoriti in je sprejel port-felj. Bil je izboren strokovnjak v svojem re-sortu.

† DR. MILOVAN MILOVANOVIĆ — UMRL.

Belgrad, 1. julija. Po kratki bolezni je umrl srbski ministrski predsednik in minister zunanjih zadev dr. Milovan Milovanović. Po-kojnik je bil izvanreden diplomat, ki je tekom svojega poslovanja kot minister zunanjih za-dev znal in vedel dvigniti ugled srbske kra-ljevine. Odločilno ulogo je igral v času av-strijsko srbskega konflikta in ob njegovi diplo-matski zmožnosti se je bilo zahvaliti, da se je konflikt končal mirnim potom! Cilj njegove mirovne politike je bil kar najbolje razmerje Srbije z avstro - ogrsko monarhijo. Pa tudi v notranji politiki je igral Milovanović važno ulogo kot voditelj staroradikalne stranke. Sko-ro nenadomestna je izguba srbskega naroda, ki ga je zadela s smrtjo tega odličnega diplo-mata in politika.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 1. julija. Radi bojnega razpoloženja v vrstah nemških radikalcev je bila današnja seja državne zbornice prav kratka. Zbornica je prešla na specielno debato o proračunskem provizoriju, nakar je bila seja zaključena. Ex-lex stanje, ki traja v Avstriji od današnjega dneva dalje bo trajalo tri dni, ker v tem času upa vlada doseči pomirjenje radikalcev. Po šestem juliju se zasedanje parlamenta odgodi do jeseni. Do tega časa pa se izvrši tudi re-konstrukcija kabineta.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Dobro ohranjeno pohištvo event. kom-pletna oprava za samsko spalno sobo se kupi. Ponudbe pod »Pohištvo« poštno ležeče Ljub-ljana. 447—P

„DAN“ se prodaja

1. V Gorici: Karol Schmelzer, južni kolodvor Ter. Leban, Corso Verdi 20. Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9. U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg; Rant; Šifer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölfling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobotek.
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Škofji Loki: M. Žigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerknici: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domicelj.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marinčič.
12. V Št. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opauju: A. Tomasić.
15. V Reki: J. Trbojevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weixl.

„Dan“

je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.

„Dan“

je najinformativnejši slovenski dnevnik.

„Dan“

je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

„Dan“

je najodločnejši neodvisni ju-tranji list.

„Dan“

je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 170.

„Dan“

je razširjen v najširših ljud-skih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učitelstvu, vsem učiteljskim družtvom in vsem okraj. učiteljskim knjiž-nicam

po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vln., s poštino 26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Mesto vsacega posebnega naznanila.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našega iskreno ljubljene soproga, od-nosno očeta, brata in svaka, gospoda

Franca Čudna

posestnika in trgovca

po dolgi in mučni polezni, previdenega s svetotajstvi za umirajoče, včeraj ob tričetrt na 7 zvečer v 50. letu njegove starosti.

Pozemski ostanki preblagega pokojnika se bodo v sredo, dne 3. julija t. l. ob 5. uri popoldne prepeljali iz hiše žalosti Sodnijska ulica št. 6 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bodo položili v lastno grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Ljubljana, dne 2. julija 1912.

Fran Čuden

sin.

Josipina Čuden roj. Rus

soproga.

Elizabeta Čuden

hči.

Prvi slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Lampetova deželna mesnica.

Ker Kranjci škofa ne poslušajo,
svetniki k nam nazaj se vračajo

Klerikalna človekoljubnost!

Naročajte in kupujte
„DAN“.
Pridobivajte novih naročnikov!
Posamezne številke samo po 6 vin.

Kako vzgaja Krek naše ljudstvo!

Kavarna Leon
Celo noč odprto
Celo noč odprto

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 800.000.
Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celoveu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Spominjajte se dijaškega
društva „Domovina“!

Učenka

z dobrim spričevalom se takoj sprejme v modno
trgovino v Ljubljani.

Ponudbe pod „Prihodnost 1912“, poštno
ležeče, Ljubljana.

Ivan Mohorič
krojač, Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko
spadajoča dela. Solidna postrežba po najnižjih
cenah in najnovejšem kroju. V zalogi vedno raz-
lično blago. Izdelovanje vseh vrst preoblečenih
gumbov. 412

Knjigoveznica
A. Feldstein
v Ljubljani
Radekega cesta 12
se najtopleje priporoča.

„DAN“ se prodaja po vseh
tobakarnah po 6 vin.

Simon Praprotnik
stavbeni in pohištveni mizar
V Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

prilaga p. n. odjemalcem
(posebno že onim v južnejših
krajih) svojo veliko zalogo

Lomar za led
v poljubnih velikostih za pi-
vovarne, restavracije, trgovine, delikatesne
trgovine itd. 218

Cene najnižje. Postrežba točna.
Ceniki zastoj in poštne prosto.

Bežim

da kupim „Slovenski Ilustrovani Ted-
nik“, ki priobčuje tako zanimive
slike in lepe romane, da brez
njega več biti ne morem.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

r. z. o. z.

Frančiškanska ulica šte. 8

je najmoderneje urejena in oprem-
ljena za tisk vsakovrstnih
tiskovin: knjig, brošur,
urad. tiskovin, not,
lepakov, vizitk,
in kuvert.

Litografija. - Stereotipija. - Naj-
modernejša črke in okraski.
Tisk v različnih barvah.
Najfinejša izvršitev.
Solidna in točna
postrežba.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.
naznanja
okasijsko prodajo

poletnih oblek in slavnikov za gospode in dečke, ter poletne damske kon-
fekcije z globoko reduciranimi cenami.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911: 614.5 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog nad 42,000.000 K. Rezervni zaklad nad 1,300.000 K.

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih
zavodov. Obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka. — Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina
ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo.

Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja.
Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj 1/2% amorti-
zacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.